

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ,
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ДЕРЖАВНИХ
ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ**

Методичні рекомендації по створенню громадського пасовища

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЗБІРНИК

Чернігів - 2014

Методичні рекомендації по створенню громадського пасовища:
Інформаційно-методичний збірник [Електронний ресурс] / Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підрозділів, установ і організацій.
Укладачі: І.Б. Пузан, М.М. Троценко: Чернігів: ЦППК, 2014. – 13 с.

Рекомендовано до видання інформаційно-методичною радою Чернігівського Центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, протокол №__ від “__” _____ 2014 року.

Укладачі: **Пузан Ігор Борисович** – начальник управління землеустрою та охорони земель Головного управління Держземагентства у Чернігівській області

Троценко Микола Миколайович – заступник начальника управління землеустрою та охорони земель Головного управління Держземагентства у Чернігівській області

Рецензент: **Будлянський Віталій Миколайович** – начальник юридичного відділу Головного управління Держземагентства у Чернігівській області

Інформаційно-методичний збірник призначений для органів місцевого самоврядування (сільських, селищних і міських голів), органів державної виконавчої влади та територіальних органів центрального органу виконавчої влади з питань земельних ресурсів у галузі земельних відносин, які вчаться за програмами тематичних короткотермінових семінарів “Правове регулювання повноважень органів місцевого самоврядування в галузі земельних та майнових відносин”, “Стратегічне планування розвитку територіальної громади. Залучення інвестицій, розвиток підприємництва”, “Правове регулювання земельних відносин”, “Повноваження органів місцевого самоврядування щодо розвитку інфраструктури територіальних громад”, викладачів Центру. Він містить рекомендації щодо здійснення процедури по створенню громадського пасовища.

© Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, 2014

ЗМІСТ

	стор.
1 ВСТУП	3
2 ГРОМАДСЬКІ ПАСОВИЩА	3
3 ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	5
4 ДОДАТКИ	7
4.1. Інформація про наявне поголів'я худоби	7
4.2. Рішення про створення громадського пасовища	9
4.3. Положення про громадське пасовище	11
4.4. Клопотання про надання дозволу	13
4.5. Клопотання про затвердження проекту землеустрою	15
4.6. Рішення про прийняття земельних ділянок в комунальну власність	17
4.7. Акт приймання-передачі земельних ділянок	19

1. ВСТУП

Для забезпечення потреб територіальних громад області у випасанні худоби шляхом створення громадських пасовищ за рахунок земель сільськогосподарського призначення державної власності не наданих у власність і користування, з метою сприяння розвитку скотарства, зокрема молочного та м'ясного поголів'я великої рогатої худоби підготовлені ці методичні рекомендації.

Згідно пункту 2 статті 34 Земельного кодексу України органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть створювати на землях, що перебувають у власності держави чи територіальної громади, громадські сіножаті і пасовища, проте як це зробити на практиці викликає ряд запитань.

Саме для практичної реалізації наданих відповідним органам можливостей і розроблено дані методичні рекомендації, де зазначено поетапну процедуру процесу створення громадських пасовищ за рахунок земель сільськогосподарського призначення державної власності з врахуванням вимог діючого законодавства зокрема, Земельного кодексу України, Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності”, Закону України “Про землеустрій”, Закону України “Про Державний земельний кадастр”, Закону України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень”.

2. ГРОМАДСЬКІ ПАСОВИЩА

У разі виникнення потреби в створенні на території місцевої ради громадського пасовища пропонуємо наступні кроки до його запровадження:

1. Мешканці територіальної громади, які мають потребу у створенні громадського пасовища обирають уповноважену особу, яка подає відповідну пропозицію до місцевої ради.

2. Виконком місцевої ради збирає інформацію щодо потреби у створенні громадського пасовища, уточнює норми випасу, кількість наявного поголів'я худоби, визначає площу кормових угідь та встановлює за рахунок яких земель буде відбуватися створення. Розробляє Положення про громадське пасовище.

3. Орган місцевого самоврядування приймає рішення про створення громадського пасовища та затверджує розроблене виконавчим комітетом положення про громадське пасовище.

4. За дорученням органу місцевого самоврядування голова місцевої ради, у відповідності до вимог статті 122 Земельного кодексу України стосовно повноважень з передачі земельних ділянок у власність або у користування, подає клопотання до Головного управління Держземагентства у Чернігівській області про надання дозволу на розроблення документації із землеустрою щодо відведення земельної ділянки сільськогосподарського призначення державної власності для створення громадського пасовища.

Згідно вимог статті 123 Земельного кодексу України до клопотання місцевої ради додаються:

- графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки в межах ради, її розмір, письмову згоду землекористувача, засвідчена нотаріально (у разі вилучення земельної ділянки);

- копія свідоцтва з ЄДРПОУ;
- копія свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи (місцевої ради);
- рішення місцевої ради про створення громадського пасовища;
- довідка про склад поголів'я на території ради початок поточного року;
- інформація щодо потреби в площі земельних ділянок для створення громадського пасовища.

5. Орган місцевого самоврядування, після отримання дозволу на проведення робіт із землеустрою, у відповідності до вимог статті 26 Закону України “Про землеустрій” замовляє документацію із землеустрою щодо відведення земельної ділянки для створення громадського пасовища і підписує із суб'єктом господарювання, який має сертифікованих спеціалістів, договір на виконання робіт із землеустрою.

6. Розроблену та погоджену в порядку визначеному статтею 186¹ Земельного кодексу України документацію із землеустрою, орган місцевого самоврядування направляє до районного підрозділу Держземагентства за місцем знаходження земельної ділянки клопотання про отримання витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку.

До клопотання додаються:

- оригінал документації із землеустрою;
- електронний документ (обмінний файл).

7. Отримавши витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку, орган місцевого самоврядування звертається до Головного управління Держземагентства у Чернігівській області із клопотанням про затвердження документації із землеустрою щодо відведення земельної ділянки для створення громадського пасовища.

До клопотання додаються:

- оригінал документації із землеустрою;
- витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку;
- електронний документ (обмінний файл).

8. Уповноважена особа органу місцевого самоврядування звертається до підрозділу державної реєстраційної служби за місцем розташування земельної ділянки про видачу свідоцтва про право власності органу місцевого самоврядування на земельну ділянку.

До клопотання додаються:

- копія свідоцтва з ЄДРПОУ;
- копія свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи (місцевої ради);
- копія витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку;
- копія наказу про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки;
- копія акту приймання-передачі земельної ділянки із земель державної власності в комунальну власність.

3. ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 №2768-III;
2. Закон України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень” від 01.07.2004 №1952;
3. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень” та інших законодавчих актів України” від 11.03.2010 №1878;
4. Закон України “Про Державний земельний кадастр” від 07.07.2011 №3613-VI;
5. Закон України “Про землеустрій” від 22.05.2003 №858-IV;
6. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності” від 06.09.2012 №5245;
7. Постанова Кабінету Міністрів України “Про порядок державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядок надання витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно” від 22.06.2011 №703;
8. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно” від 26.10.2011 №1141;
9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру” від 17.10.2012 №1051;
10. Довідник зоотехніка, редакція М.Н. Луценко, Москва, 1957 р.

ІНФОРМАЦІЯ
щодо потреби у створенні громадського пасовища
на території _____, ради
(назва сільської/селищної ради)
_____ району, Чернігівської області
(назва району)

№ з/п	Назва населеного пункту	Кількість садиб	Кількість поголів'я тварин, гол.	Норма випасу на 1 голову*	Потреба у площі кормових угідь для створення громадських пасовищ, га
1		345	75	1,0	75
2		114	29	1,0	29
3		68	14	1,0	14
Всього по сільській раді		527	118		118

* **Примітка:** Норма випасу на одну голову великої рогатої худоби взята з “Довідник зоотехніка” редакція М.Н. Луценко, Москва, 1957 р. (вівці 2-3 гол. – 1 га; кінь 1 гол. – 1 га; корова 1 гол. – 1 га; молодняк ВРХ 1 гол. – 1,5-2,0 га).

_____ ради,
(назва сільської/селищної ради)
_____ району, Чернігівської області
(назва району)

Р І Ш Е Н Н Я

_____ сесія _____ скликання
від “___” _____ 20__ р.

Про створення громадського пасовища

Розглянувши заяву гр. _____, уповноваженої
(прізвище, ім'я, по батькові)
особи власників худоби територіальної громади від “___” _____
201_ р., щодо забезпечення в потребі випасання громадського ската на землях
кормових угідь сільськогосподарського призначення державної власності
розташованої на території _____ ради, _____ району,
(назва ради) (назва району)
Чернігівської області, відповідно до статті 26 Закону України “Про місцеве
самоврядування в Україні”, статей 34, 38 Земельного кодексу України, частини
п'ятої розділу другому “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України
“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування
земель державної та комунальної власності” _____ рада ВИРІШИЛА, –
(назва ради)

1. Доручити голові _____
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ (назва ради)
подати клопотання до Головного управління Держземагентства у Чернігівській
області стосовно отримання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо
відведення земельної ділянки для створення громадського пасовища
орієнтовною площею _____ га, за рахунок земель державної власності,
розташованих на території _____ ради, _____ району,
(назва ради) (назва району)
Чернігівської області.

2. Затвердити Положення про громадське пасовище, яке створюється в
адміністративних межах _____ ради, _____ району,
(назва ради) (назва району)
Чернігівської області (додається).

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на

(голову ради/голову комісії)

(сільський/селищний голова) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

ЗАТВЕРДЖЕНО

_____ ради,
(назва сільської/селищної ради)
_____ району, Чернігівської області
(назва району)
_____ сесія _____ скликання
від “___” _____ 20__ р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про громадське пасовище**

Положення про громадське пасовище розроблено з метою забезпечення потреби територіальної громади у випасанні худоби за рахунок земель сільськогосподарського призначення державної власності не наданих у власність і користування, з метою сприяння розвитку скотарства, зокрема молочного та м'ясного поголів'я великої рогатої худоби, шляхом спільного використання пасовища власниками худоби, мешканцями територіальної громади _____ ради, _____ району, Чернігівської області,
(назва ради) (назва району)

у відповідності до вимог Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, Земельного кодексу України, Закону України “Про землеустрій”, Закону України “Про Державний земельний кадастр”.

Формування громадського пасовища відбувається за вимогою мешканців територіальної громади, які мають у власності худобу. Громадське пасовище формується за рахунок земель сільськогосподарського призначення державної власності не наданих у власність і користування з метою його спільного використання власниками худоби. Після оформлення права комунальної власності територіальної громади, пасовища використовуються для загального користування, відповідно земельний податок і орендна плата за земельні ділянки не сплачуються.

Перелік користувачів громадського пасовища визначається щорічно, на загальних зборах мешканців територіальної громади із внесенням відповідних змін у разі виникнення потреби, згідно поданих особистих заяв на ім'я голови місцевої ради.

На загальних зборах мешканців територіальної громади визначається сума і терміни оплати за користування громадським пасовищем, інші питання щодо організації та використання пасовища, які оформлюються відповідним протоколом та затверджуються виконкомом місцевої ради. Оплата за випасання худоби здійснюється безпосередньо кожним користувачем на рахунок спеціального фонду ради.

За рахунок коштів спеціального фонду, коштів користувачів, інвесторів, благодійних внесків тощо, в рамках чинного законодавства, рада має право вирішувати питання внутрігосподарського землеустрою громадського пасовища, проведення заходів з відновлення трав'яного покриву, підвищення родючості ґрунтів, забезпечення тварин потребою у водопойі, солі, побудови твариномогильника та інші питання.

_____ ради,
(назва сільської/селищної ради)
_____ району, Чернігівської області
(назва району)

Начальнику Головного управління
Держземагентства у Чернігівській області

(прізвище, ім'я, по батькові)

КЛОПОТАННЯ

Просимо надати дозвіл на розроблення документації із землеустрою щодо відведення земельних ділянок у комунальну власність для створення громадського пасовища орієнтовною площею _____ га із земель сільськогосподарського призначення державної власності не наданих у власність і користування _____

(вказати вид угідь згідно КВЦПЗ, з яких надається)

розташованих на території _____ ради, _____ району,
(назва ради) (назва району)

Чернігівської області.

До клопотання додаються:

- графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки в межах ради, її розмір, письмову згоду землекористувача, засвідчена нотаріально (у разі вилучення земельної ділянки).

- копія свідоцтва з ЄДРПОУ;

- копія свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи (місцевої ради);

- рішення місцевої ради про створення громадського пасовища;

- довідка про склад поголів'я на території ради на початок поточного року;

- інформація щодо потреби в площі земельних ділянок для створення громадського пасовища.

(сільський/селищний голова)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

_____ ради,
(назва сільської/селищної ради)
_____ району, Чернігівської області
(назва району)

Начальнику Головного управління
Держземагентства у Чернігівській області

(прізвище, ім'я, по батькові)

КЛОПОТАННЯ

Просимо затвердити документацію із землеустрою щодо відведення земельної ділянки у комунальну власність для створення громадського пасовища площею _____ га, кадастровий номер земельної ділянки □□□□□□□□□□:□□:□□□:□□□□ для створення громадського пасовища за рахунок земель _____

(вказати категорію земель, вид угідь згідно КВЦПЗ, з яких надається)

розташованих на території _____ ради, _____ району,
(назва ради) (назва району)

Чернігівської області.

До клопотання додаються:

- оригінал документації із землеустрою;
- витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку;
- електронний документ (обмінний файл).

(сільський/селищний голова)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

М.П.

_____ ради,
(назва сільської/селищної ради)
_____ району, Чернігівської області
(назва району)

Р І Ш Е Н Н Я

_____ сесія _____ скликання
від “___” _____ 20__ р.

Про прийняття в комунальну власність земельної ділянки громадського пасовища

Враховуючи наказ Головного управління Держземагентства у Чернігівській області від “___” _____ 201__ р. № _____, “Про затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки...”, відповідно до статті 26 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, статей 34, 38 Земельного кодексу України, частини п’ятої розділу другому “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності” _____ рада ВИРІШИЛА, –

(назва ради)

1. Прийняти в комунальну власність земельну ділянку сільськогосподарського призначення із земель державної власності площею _____ га, кадастровий номер земельної ділянки □□□□□□□□:□□:□□□:□□□□, розташованої на території _____ ради, _____ району, Чернігівської області.

(назва ради)

(назва району)

2. Зобов’язати голову _____ ради, _____ району, Чернігівської області в установленому законом порядку підписати з Головним управлінням Держземагентства у Чернігівській області акт приймання-передачі земельної ділянки згідно з пунктом 1 цього рішення.

(назва ради)

(назва району)

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на _____.

(голову ради/голову комісії)

(сільський/селищний голова) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім’я, по батькові)

М.П.

АКТ
приймання-передачі земельної ділянки
сільськогосподарського призначення із земель
державної власності розташованої на території

_____ ради, _____ району, Чернігівської області
(назва ради) (назва району)

в комунальну власність територіальної громади
_____ ради, _____ району, Чернігівської області
(назва ради) (назва району)

_____ “__” _____ 201_ року
(назва населеного пункту)

Ми, що нижче підписалися:
від імені Головного управління Держземагентства у Чернігівській області –
начальник відділу/управління Держземагентства у _____
(назва району)

Чернігівської області _____, який діє на підставі довіреності
(прізвище, ім'я, по батькові)
від “__” _____ 201_ р. виданої Головним управлінням Держземагентства у
Чернігівській області з одного боку;

від імені _____ ради, _____ району, Чернігівської області
(назва ради) (назва району)
– голова ради _____, який діє на підставі рішення сільської/селищної
(прізвище, ім'я, по батькові)
ради від “__” _____ 201_ р. з другого боку, склали цей акт про таке:

1. Головне управління Держземагентства у Чернігівській області передає
земельну ділянку сільськогосподарського призначення площею _____ га,
кадастровий номер земельної ділянки □□□□□□□□:□□:□□□:□□□□, розташованої на
території _____ ради, _____ району, Чернігівської області
(назва ради) (назва району)
із земель державної власності, а _____ рада, _____ району,
(назва ради) (назва району)
Чернігівської області приймає вищезазначену земельну ділянку в комунальну
власність для створення громадського пасовища.

2. Стан земельної ділянки придатний для випасання худоби.

3. Цей акт складений у двох примірниках, один з яких передається Головному
управлінню Держземагентства для зберігання в регіональному фонді документації із
землеустрою, другий передається _____ раді, _____ району,
(назва ради) (назва району)
Чернігівської області.

Головне управління
Держземагентства у
Чернігівській області

_____ рада,
(назва ради)
_____ району,
(назва району)
Чернігівської області

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

(прізвище, ім'я, по батькові)

(підпис)

М.П.

М.П.